

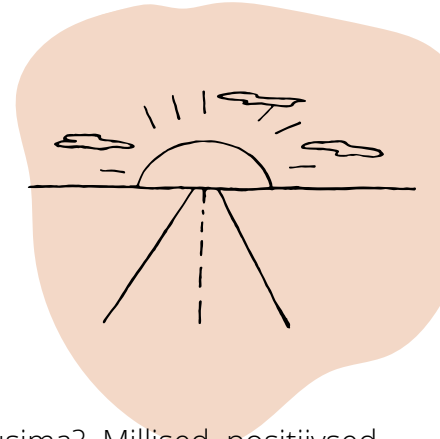
Põhiküsimused:

- Milline oleks olukord tulevikus, kui me täna mitte midagi ei muuda?
- Milline oleks ideaalne olukord tulevikus?
- Milline on teekond meie soovitud olukorrani?

Igaühe elukogemus ja tarkus on väärtuslik. Arutelu on oluline, et osalejad mõtleksid iseendast lähtuvalt (enda kogemused, teadmised ja taju).

Arutelude raamistamiseks on vestlus jagatud kolmeks osaks ehk kolmeks horisondiks:

- **tulevik, kui midagi ei muutu**
- **ideaalne tulevik**
- **teekond soovitud olukorrani**

Esimene horisont: tulevik, kui midagi ei muutu

Millisena paistab tänane olukord selle teema / küsimuse valguses?

Milline oleks olukord 10 a pärast, kui me midagi ei muudaks?

Millised riskid realiseeruvad, aga ka millised tänased nähtused jäävad püsima? Millised positiivsed trendid võimenduvad?

- Esmalt selgitab iga osaleja oma seisukoha ja teised kuulavad osavõtlikult, püüdes vaadata asja läbi rääkija silmade.
- Abiks on, kui lauseid alustatakse stiilis *"Minu arvates/ minu kogemusel/ mina tunnen/ ...."*, see võimendab arusaama, et igaühel on tema individuaalne arvamus, mis ei pea ühtima teistega.
- Lisage kõik mõtted töölehele (nt post-it kleepsudega). Kui kõik on saanud arvamust avaldada, toimub arutelu, et peegeldada ja mõtestada kuuldot, teha täiendusi. Teadvustage, kuidas on grupp muutunud olukorra mõistmine?

Kolmas horisont: ideaalne tulevik

Milline on ideaalne nägemus 2040. aastal selle teema / küsimuse valguses? Milliseid "tuleviku seemneid" ja muutuste ilminguid oled juba märganud? Millistel uudsetel, kuid täna veel vähe levinud nähtustel on potentsiaali oluliselt mõjutada valitud teema arengut? Millest räägivad visionäärid ja muutuste eesliinil olevad inimesed?

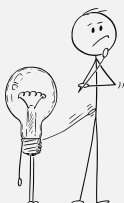
5 aastat tagasi ei olnud tõukerattad linnapildis levinud, neid kasutas väike grupp entusiaste. Tänapäevaks on tõuksid saanud elektrimootori ning nendest on kujunenud linnades oluline liikumisvahend ja selle ümber on kujunenud uued ärimudelid. 5 aastat tagasi olid tõukerattad linnaliikluses tuleviku seemned.

- Taas saab esmalt igaüks võimaluse oma mõtteid avaldada ja teised kuulavad. Igaüks defineerib ootusi oma vaatenurgast. See etapp vajab enne ühisesse arutellu astumist individuaalset aega vaikseks mõtlemiseks ning soovitame võtta selleks ca 5 minutit.

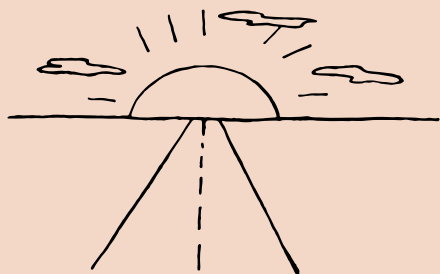
Kolmas horisont on kõige keerulisem, sest vajab osalistelt rohkelt kujutlusvõimet. On oluline tajuda sekkumiste ajastamist ja arutelu tempot, et grupp saaks põimida erinevaid nägemusi ja liikuda ühtse mõistmise suunas. **Lauale võib jääda mitu läbi arutatud tulevikunägemust.**

?

Loe lisaks:

- **Arvamusrännak loob uut teadmist**
- **Tulemuste edastamine**

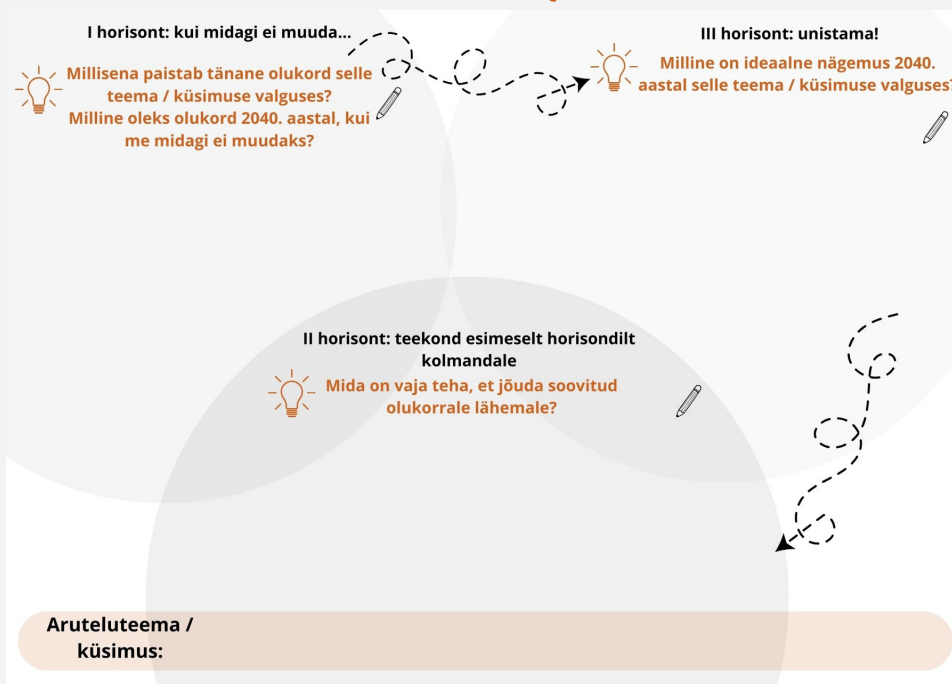

Teine horisont: kuidas jõuda soovitud olukorrani?

Teekond esimeselt horisondilt kolmandale. Millised muudatused ja uuendused on juba toimumas või peavad hakkama toimuma, et saavutada kolmanda horisondi tulevikunägemust? Mis on selleks vaja lõpetada ja kuidas? Mida on vaja alustada ja kuidas?

Selles etapis vaadake esimest ja kolmandat horisonti ja mõelge koos grupiga erinevatele võimalustele, mis aitavad soovitu suunas liikuda. Kirjeldage nii palju võimalusi, kui pähe tuleb. Selle käigus võite avastada ka uusi mõtteid eelnevatesse horisontidesse, lisage ka need töölehele.

Arvamusrännaku aruelu toetab tööleht

Kui kõik mõtted kaardistatud, korrastage ja grupeerige töölehel sarnased mõtted kokku ning leidke neile gruppidele ühised tunnused või nimetus.

Valige välja, millised on kõige olulisemad ja säravamad ideed, mis vääriavad esiletoomist ning esitamist kliimaseaduse ja rohereformi vaatest.

Arutelujuht sõnastab mõtted ja arvamused, mille ta lisab arutelu kokkuvõttesse. Teised saavad kaasa rääkida ja täiendada.

Loe lisaks:

- Arvamusrännak loob uut teadmist
- Tulemuste edastamine

Tee töölehest ka foto! Juhuks, kui Arvamusrännaku korraldajad tahavad teie grupi mõttekäikudest täpsemalt teada.

